

Lugupeetud Viljandi Vallavalitsus,

25. veebruar 2025a

Täname teavituse eest seoses Viljandi valla tuuleparkide kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapiga. Olles tutvunud materjalidega, soovime esitada oma arvamuse tuuleala 6 kohta, kuna see mõjutab otseselt meie Vanavälja küla kinnistuid ja elukohti (loetelu allkirjaridadel). Soovime rõhutada, et me ei ole tuuleenergia vastased. Mõistame ja toetame taastuvenergia tähtsust, kuid leiame, et tuuleparkide rajamine elamupiirkondadesse ja soosalale ei ole mõistlik ega sobilik.

Meie peamised murekohad on järgmised:

1. **Müra ja visuaalne mõju** – Tuulepargi pidev madalsageduslik müra ning tuulikute vilkumiseefektid võivad häirida nii igapäevaelu kui ka puhkust. Rahulik keskkond on üks peamisi põhjuseid, miks oleme valinud maal elamise. Uuringud on näidanud, et tuuleparkide müra võib põhjustada ärritust, unehäireid ja stressi. On teada, et isegi kui tuugenilabade tekitatud müra jääb siht- ja piirväärtuse vahele, on see raskesti talutav pidevuse, rütmilisuse ja helisageduse tõttu. Vaikust kui sellist enam ei ole. Väide, et tuugen on tuulest vaiksem, ei ole tõene, kuna tuugenilabad on tuule käes ka siis, kui inimese kõrgusel on tuulevaikne, seega rütmiline vihin on ikka kuulda, eriti vaiksetel hommikutel/õhtutel ja öösiti. Väide, et muu taustmüra varjutab tuugeni tekitatud müra, ei ole tõene, sest maapiirkonnas on tugevam taustmüra väga juhuslik ja ajutine (mööduv auto, põllul töötav traktor, ülelendav lennuk). Väide, et 40 dB heli tupp ei kosta, lohutab maal elavaid inimesi vähe, sest suur osa ajast veedetakse vabas õhus ja aias - mis on kindlasti üks maal elamise põhjus.
2. **Mõju kinnisvara väärtusele** – Uuringud ja praktika näitavad, et tuuleparkide lähedus võib vähendada kinnisvara väärtust. Tunneme muret oma kinnistu pikaajalise väärtuse ja müügiipotentsiaali pärast.
3. **Mõju looduskeskkonnale ja elusloodusele** – Piirkonnas asuvad mitmed loodusväärtused, millele tuulepargi rajamine võib avaldada pöördumatut kahju:
 - Võrtsjärve kalastik – Piirkonna veekogud ja nende kalastik võivad kannatada, kui ökosüsteemi tasakaal häiritakse.
 - Metsloomad ja linnustik – Piirkond on koduks mitmetele kaitsealustele liikidele, sealhulgas rähnidele, metsistele ja sookurgedele, kelle elupaiku tuulepargi rajamine ohustab. Tuulikute tekitatud madalsageduslik müra ja maa-alune vibratsioon võivad häirida loomade suhtlemist, kuulmist, orienteerumist, rändlemist, söömist ja paljunemist.
 - Sood ja marjarabad – Soodes ja rabades on oluline ökoloogiline tasakaal, mida võib häirida suurte ehitustööde ja pinnase muutmise seotud tegevus. Mullaviljakus ning

mullastiku makro- ja mesofauna - seniste nappide uuringute põhjal on selgunud, et tuugenitest lähtuvad vibratsioonilained ja madalsagedusheli tekitab sensoorset reostust, mis vähendab vihmausside arvukust ja häirib nende elutegevust (Velilla, E. jt 2021, doi: 10.1111/oik.08166). Uuritud ei ole vibratsiooni abiootilist mõju (mullasõmerate ja -kihtide ümberpaiknemine, mõju vihmaussikäikudele).

4. **Maapiirkonna elukeskkond ja areng** – Maal elamine on niigi väljakutseid pakkuv, kuna suurem osa teenuseid ja infrastruktuuri asub tiheasulates. Rahu ja looduslähedus on üks viimaseid eeliseid, mida maal elavad inimesed saavad nautida – kui see ära võetakse, muudab see piirkonnas elamise veelgi keerulisemaks.
5. **Ebaõiglasel talumistasud ja kohalike elanike eiramine** – Tuuleparkide rajamine toob külaelanikele kaasa müra, visuaalse reostuse ja kinnisvaraväärtuse languse, kuid nende negatiivsete mõjude eest pakutavad talumistasud on Eestis häbiväärselt madalad. Erinevalt paljudest teistest riikidest, kus kohalikele elanikele makstakse õiglast kompensatsiooni, on Eestis need summad pigem sümboolsed ega kata tegelikke kahjusid. See tähendab, et kogukonnad peavad taluma arendajate kasumi nimel olulisi elukeskkonna halvenemisega seotud riske, saamata vastu õiglast hüvitist. Praegu ei ole Eestis tuulikuparkidele kehtivaid puhvertsooni nõudeid. Enne vastavaid uuringuid, küsitlusi ja nõuete kehtestamist ei tohiks tuuleparke ühegi eluala külje alla rajada. Inimeste elukeskkonna hoidmise eesmärgil kehtib näiteks Baierimaal alates 2014. aastast 10H-reegel, mille järgi peab tuugeni ja lähima asula vahekaugus võrduma vähemalt tuugeni 10-kordse kõrgusega (kui tuugen on 290 meetrit kõrge, peab lähima elumajani jääma vähemalt 2,9 km). Seda nõuet leevendati 2022. aastal, et lubada rajada tuuleturbiine ka 1000 m kaugusele näiteks maanteest, metsaservast, tööstusalast, kuid elumaju puudutav reegel jäi samaks.

Lisaks soovime esitada järgmised küsimused ja murekohad:

- **Põhjalik analüüs:** Kas on läbi viidud põhjalik analüüs, mis arvestab nii looduskeskkonna kui ka inimeste tervise ja heaoluga? Kas on hinnatud tuuleparkide mõju mikroplasti levikule loodusesse?
- **Efektiivsus:** Kas on tõestatud, et sellisel madalal sisemaal on tuulepargid piisavalt efektiivsed ja toodavad piisavalt energiat? Kas on olemas uuringud, mis kinnitavad nende tuuleparkide tasuvust ja efektiivsust antud piirkonnas?
- **Müra ja visuaalne häiring:** Kas on hinnatud tuuleparkide tekitatava müra, helide ja visuaalse häiringu mõju kohalikele elanikele? On teada, et tuulepargid võivad tekitada madalsageduslikku müra ja visuaalset häiringut, mis mõjutab inimeste elukvaliteeti. Planeerimisseaduse termin (13) oluline ruumiline mõju on mõju, millest tingitult muutuvad eelkõige transpordivood, saasteainete hulk, külastajate hulk, visuaalne mõju, lõhn, müra, tooraine või tööjõu vajadus ehitise kavandatavas asukohas senisega võrreldes oluliselt ning mille mõju ulatub suurele territooriumile.

- **Energiaalne poliitika:** Riigi ebamäärane ja pidevalt muutuv energiapoliitika tekitab kohalikes elanikes õigustatud küsimuse: kas on mõistlik kahjustada meie loodus- ja elukeskkonda, kui puudub selge ja pikaajaline strateegia taastuenergia arendamiseks? Kui praegused otsused tuuleparkide rajamiseks võivad juba lähitulevikus osutuda mõttetuks või kahjulikuks poliitika suunamuutuste tõttu, siis kas on õigustatud meie maa ja elukeskkonna pöördumatu kahjustamine? Valla elanikel on õigus selgele ja stabiilsele poliitikale, mis arvestab kohalike kogukondade heaolu ega muuda neid eksperimentaalseteks energia tootmise aladeks.

Viidates Viljandi valla arengukavale, on seal kirjas: "Viljandi vald lähtub ennekõike inimesest ja tema heaolust. Arendustegevused on suunatud sellele, et vallaelanik oleks õnnelik, terve ja haritud, tehes eneseteostust võimaldavat tööd. Väärtused on:

- Puhas loodus
- Areng ja kestmine
- Uuemeelsus
- Koostöö ja sidusus

Oodatud on muutused, mis kindlustavad eesti keele ja kultuuri ning hea elu kestmise Viljandi vallas." Leiame, et tuuleparkide rajamine elumupiirkondadesse ja soosalale ei ole kooskõlas nende väärtustega.

Arvestades eeltoodud argumente, palume kaaluda alternatiivseid lahendusi, mis ei kahjusta kohalike elanike elukvaliteeti ega piirkonna looduskeskkonda. Samuti palume, et meie arvamus ja meie kinnistute asukohta võetaks edasistes planeerimisprotsessides arvesse. Me ei soovi, et meie looduskeskkonda visuaalselt ja mehhaaniliselt reostatakse, tuues sellega kaasa häiringud inimorganismile.

Lugupidamisega,

Vanavälja küla elanikud

Jrk Nr	Talu nimi	Esindaja nimi	Allkiri
1	Alliku		
2	Ilusmetsa		
3	Jaama		
4	Junsi Laut		
5	Kalu		
6	Kansi		
7	Kungla		
8	Kusma		
9	Kuusiku		
10	Lohu		
11	Loo		
12	Musta		
13	Mäe		
14	Nurmekunna		
15	Orunõlva		
16	Otsa		
17	Pihlaka		
18	Purju		
19	Ressari		
20	Ruudiaru		
21	Ruuduaru		
22	Ruusa		
23	Salu		
24	Sireli		
25	Taki		
26	Tamme		
27	Teelahkme		
28	Uudse		
29	Vahtra		
30	Veski		
31	Väike-Kuusiku		